

Zásada futurismu

Jára Cimrman

Prof. Ladislav Smoljak:

Smělá konstrukce Cimrmanovy pedagogiky spočívá na šesti úhelných piliřích. My pro ně máme

pracovní název „Cimrmanova šesterka“. Uvedu nejprve všech šest zásad:

zásada: Futurismus

zásada: Separace průtokových poznatků

zásada: Trestání učitele učitelem

zásada: Názorné a úlekové fixace

zásada: Mimoverbální komunikace

zásada: Oživlé dřevo

Všimněme si nejprve první zásady – zásady futurismu. Snad každý učitel by se v tak zaostalé oblasti,

jakou byla v dobách Rakousko-

Uherska Halič, spokojil s tím, že by naučil žáky jenom těm

nejnutnějším praktickým dovednostem. Ne tak Cimrman. Cimrman viděl dál. Věděl, že přijde doba,

kdy se i v Haliči bude telefonovat. A co potom? Učil tedy své žáky ne jen tomu, co po nich žádal

současný život, ale měl neustále na mysli, jak doslova říkal, „světlemější futurum lidstva“.

Zachoval se nám stenografický zápis dcery okresního poštmistra Eriky T. o tom, jak Cimrman učil své

žáky telefonovat. Dialog, který Cimrman předváděl zpravidla v souhře se školníkem, si vám dovolím

reprodukovat s pomocí docenta Weigela.

Weigel (do telefonního přístroje): Hola, hola!

Smoljak: Správný začátek. Dnes už ovšem říkáme: Haló, haló. Hola, hola!

Weigel: Zde telefonista Weigel.

Smoljak: Tak to je první začátečnícká chyba. Můj telepartner používá nadbytečných slov, kterými

prodlužuje na tehdejší dobu jistě nákladný hovor. Cimrman vždycky zdůrazňoval, že jakmile

použijeme telefonního aparátu, stáváme se automaticky telefonistou. Každý telefonista to ví, a je

tedy zbytečné, aby si to jednotliví telefonisté neustále během telefonování do telefonu...

telefonovali.

Weigel: Hola, hola. Zde Weigel.

Smoljak: Až na slůvko „zde“ je to dobré. Podle Cimrmana je třeba mít představu o situaci, ve které se

nachází ten, komu telefonujeme.

A když se vžijete do jeho postavení, zjistíte, že je to vlastně on, který je ZDE. My ho tedy ohlášením

nesmíme mást. Ano?

Weigel: Hola, hola! Tam Weigel.

Smoljak: Hola, hola! Tam Smoljak.

Weigel: Dobrý den, pane Smoljak. Máte na skladě procházkové hole?

Smoljak: Procházkové hole mám. Jak dlouhé si přejete?

Weigel: Potřebuji procházkové hole (rozpráhne paže) asi takhle dlouhé.

Smoljak: Tak to je vyložená chyba. To prostě nejde. Cimrman žákům vys

větlil, že přijde doba, kdy budou na ulicích běžným jevem telefonní budky. Tyto budky budou úzké, pro jednoho stojícího telefonistu. Jakákoliv široká gestikulace by se mu šeredně vymstila. Zkuste to jinak, pane docente.

Weigel: Potřebuji procházkové hole asi takhle dlouhé (ukáže kratounké).

Smoljak: Tak je to správné. Ano, ty máme. Pošlete si pro ně vozku.

Weigel: Děkuji, hola, hola.

Smoljak: Rádo se stalo, hola, hola.

Zbývá dodat snad jen tolik, že podle vzpomínek Eriky T. vzbudil prý Cimrman ve svých žácích takovou

vášeň k telefonování, že když byl potom na poště ve Struku první telefonní automat instalován,

nedalo se na úřadě vůbec pracovat. „Bylo to u nás jako v nějaké herně v Monte Carlu,“ píše Erika T.

„Kočičí házeli do automatu celé jmění, vytáčeli nazdařbůh čísla a mnohý se pak vypotácel z pošty zcela ožebračen.“